

ORNITHO

info

Wetenschappelijk magazine voor de hedendaagse vogelliefhebber

2de Aviary Congress in Singapore

Dr. P. Ghysels

Koningsparadijsvogel (*Cicinnurus regius*)

In november 2008 waren wij als spreker te gast op het 2de Aviary Congress in het Jurong Birdpark in Singapore. Gedurende drie dagen hebben gerenommeerde ornithologen uit talrijke Europese en Aziatische landen daar van gedachten gewisseld over de kweek, ziektes en voeding van vogels. Onze eigen lezing handelde over 'Nutritionele aandoeningen bij vogels'. Eén van de aandachtspunten waren de nefaste gevolgen van een te hoog ijzergehalte in de voeding van fruitetende vogels (toekans, toerako's, neushoornvogels,...). Het viel

op dat ook in twee andere lezingen de gevolgen van deze voedingsfout sterk tot uiting kwam.

Richard Switzer, curator van het Al Wabra Wildlife Park (AWWP) in Qatar berichtte over de kweek met verschillende soorten paradijsvogels. AWWP is vooral gekend voor zijn grote groep Spix-ara's, waarmee zeer goede kweekresultaten worden behaald. Wij waren vereerd te horen dat al deze uiterst zeldzame vogels worden grootgebracht met het NutriBird handopfokvoeder. Naast de Spix-ara's heeft AWWP ook een grote groep paradijsvogels. De meeste soorten van deze prachtige vogels, die men zelden in voliëres aantreft, zijn in de natuur ook zeer bedreigd. Door de inlandse bevolking worden ze nog sterk bejaagd voor hun prachtige veren en de ontbossing doet de rest. Het zijn echte fruiteters en zoals de meeste andere fruiteters zijn ze zeer gevoelig voor een overaanbod aan ijzer in hun voeding. In hun natuurlijke voeding zit zeer weinig ijzer. Aangezien zij

Grote paradijsvogel (*Paradisaea apoda*)

Prestige

OROPHARMA

NutriBird

n.v. Versele-Laga
Kapellestraat 70
9800 DEINZE (België)
Tel. 0032-9 381 32 00
Fax 0032-9 386 85 13
v.u. L. M. Verbeke
www.versele-laga.com

VERSELE-LAGA

zelden op de bodem komen, drinken zij bijna uitsluitend regenwater uit boomholten en op bladeren. Regenwater bevat veel minder ijzer (en mineralen in het algemeen) dan grondwater. Door de evolutie hebben deze vogels dus zeer spaarzaam leren omgaan met het kleinste beetje ijzer dat ze binnen krijgen. Wanneer dan een normale hoeveelheid ijzer in het verstrekte supplementaire voeder (zij het paté of pellets) of vitamine- en mineralensupplementen zit, wordt dat door de vogels gemakkelijk opgestapeld als reserve in de lever. Dit gaat de levercellen aantasten, wat uiteindelijk tot levercirrose en de dood van de vogel zal leiden. Voor dat studies deze problematiek bij paradijsvogels aantoonde, heeft het park nogal wat dieren aan deze ziekte verloren. De kentering kwam er toen beslist werd het ganse dieet te wijzigen. Nu gebeurt het nog zelden dat men door deze ziekte een vogel verliest. Naast het obligate fruit voert men nu **NutriBird T16** pellets. Deze pellets hebben niet alleen een laag ijzergehalte, doch bevatten ook nog extra tannines, die het aanwezige ijzer sterk binden, en daardoor minder beschikbaar maken voor de vogel.

Prof. Lucia Lastimoza presenteerde het project voor de kweek van de Waldens neushoornvogel (*Visayan wrinkled hornbill, Aceros waldeni*) in

Waldens neushoornvogel (Aceros waldeni)

het Mari-it Conservation Center op de Filipijnen. Van deze prachtige vogels zijn er nog slechts enkele tientallen koppels in de vrije natuur. Door Birdlife International worden de soort gecatalogeerd als 'Critically Endangered' (kritisch bedreigd). Het is dan ook belangrijk dat met de enkele koppels

die in het Conservation Center verblijven zo veel mogelijk gekweekt wordt. Een goede gezondheid, gebaseerd op de juiste voeding en een aangepaste verzorging, is hiervoor essentieel. De afgelegen locatie is echter niet ideaal voor het bekomen van de aangepaste voeding zoals wij ze hier bij ons kennen. Vaak is het behelpen met wat men ter plaatse ter beschikking heeft. Zo bestaat een deel van het dagelijks rantsoen nog steeds uit hondenbrokken, niet direct de meest geschikte voeding voor deze vogelsoorten. Hondenbrokken bevatten veel ijzer, en in het verleden heeft men dan ook reeds verschillende verliezen opgetekend door hemochromatose (ijzerstapeling in de lever). Prof. Lastimoza zal nu de praktische haalbaarheid onderzoeken om deze gevaarlijk hondenbrokken te vervangen door **NutriBird H16**: een grote pellet met uiterst laag ijzergehalte, die speciaal ontworpen werd voor de gevoelige neushoornvogels.

awwp.alwabra.com • mari-it.pansitan.net

Het gebruik van NutriBird handopfokvoeder bij neotropische papegaaien

Dr. R. Gaspar Vieira (Brazilië)

1. Als handvoeding voor baby's

Na 5 jaar managementervaring in kweek en bescherming van neotropische papegaaien heb ik een evaluatie gemaakt van verschillende soorten handopfokvoerders, met de bedoeling een formule te vinden die aan de nutritionele behoeften van de meeste Braziliaanse papegaaiensoorten voldoet.

Met gegevens uit mijn database over gewichtstoename, bevedering, vederkleur en gewichtsverlies bij het spenen heb ik bepaald welk voeder het best aan de voedingsbehoeften voldeed, dus wat nutritioneel het meest complete voeder is voor nestjongen. Voor Amazone-papegaaien, pyrrhura's, aratinga's en andere parkieten gebruik ik nu **NutriBird A21** vanaf de geboorte tot het spenen. Ook voor de eerste dagen gebruik ik hetzelfde product, zij het sterker verdund en in kleinere hoeveelheden (dus meer voederbeurten). Volgens hetzelfde schema wordt **NutriBird A19** gebruikt voor de kleine en de grote arasoorten.

2. Als krachtvoer bij het spenen

Het spenen is steeds een moeilijke periode voor jonge vogels. Het is steeds weer een genoegen te zien hoe een jonge papegaaï zijn eerste stukjes vast voeder kiest en verkrumelt. Toch moeten wij nog één- of tweemaal per dag blijven handopfoederder verstrekken om een plots, sterk verlies van spiermassa en gewicht te vermijden.

Wanneer bij de overschakeling NutriBird A19 of A21 gebruikt werd, slaagden wij er in om het gewichtsverlies te beperken tot max. 10% van het lichaamsgewicht. Dit was zeker niet het geval met een aantal andere producten. Toch is een stabiel gewicht cruciaal voor het behoud van de gezondheid en de vitaliteit van jonge vogels.

Voor kleine en grote ara's wordt tijdens de speenperiode een kleine hoeveelheid vet aan het papje toegevoegd, waardoor de samenstelling van het voeder lichtjes verandert. Dan gebruik ik het vruchtvlies van kokosnoten* in plaats van warm water om het papje aan te maken. Dit brengt meer structuur en vet in het voeder, zodat ook nu hun hoge energiebehoeften gedekt worden.

Het energiegehalte (= vetgehalte) algemeen, dus ook voor jonge kuikens, verhogen in het handopfoederder is geen goed idee. Dan is het risico groot dat het teveel aan energie dat wij aanbieden, omgezet wordt in vet, waardoor schade ontstaat bij de opbouw van de weefsels.

3. Als oplosmiddel voor medicamenten

In de vogelkliniek hebben onze dierenartsen vaak problemen om geneesmiddelen toe te dienen. Papegaaïen zijn, in tegenstelling tot toekans, zeer

Dr. Renata Gaspar Vieira (Brazilië)

selectief bij de voederopname. Wanneer medicatie aan het fruit wordt toegevoegd, zullen papegaaïen alleen deze stukjes uitkiezen waar weinig of geen geneesmiddelen aan kleven. Daardoor is de toegepaste therapie niet succesvol. Een behandeling waarbij de vogel dagelijks in de hand moet genomen worden (injectie of orale toediening) is vaak stressvol, wat ook een negatieve invloed heeft op het resultaat.

Daarom gebruik ik vaak een NutriBird papje als basis voor het toedienen van geneesmiddelen. Zeker vogels die met de hand werden opgekweekt herkennen zeer snel het smakelijke voer en nemen zo zonder problemen hun medicatie op. Zo besparen wij de vogel niet alleen de stress van een behandeling, maar ondersteunen wij hem tegelijk met een evenwichtig voeder, rijk aan vitamines en andere voedingselementen.

4. Als herstelvoeder na ziekte

Tijdens het genezingsproces moet ook het lichaamsgewicht terug op peil komen. Dit is belangrijk om een totaal herstel te bekomen. Een NutriBird papje wordt snel aangenomen. Dat zorgt niet allen voor de aanvulling van de nutritionele tekorten, maar de handvoeding scheidt ook een vertrouwensband tussen de vogel en de eigenaar. Ook dit is belangrijk: een gelukkige en verzadigde vogel is zonder meer gezonder.

* Nota van de redactie: Dr. Vieira bedoelt hier het vruchtvlies van verse, groene kokosnoten, dat een heel andere structuur (sappiger, zachter) heeft dan het vruchtvlies uit de droge kokosnoten die hier in Europa verkocht worden.

Het belang van *Aloe vera* bij de vederverzorging

Dr. K. Jacobs

Aloe vera is één van de oudste bekende medicinale planten. De samenstelling van *Aloe vera* gel heeft een hydraterend, jeukwerend en verzachtend effect op de huid en een glanzend effect op de veren van de vogel.

Wat is *Aloe vera*?

Aloe vera (*barbadensis*, Miller) is een cactusachtige plant, die groeit in warmere klimaten. Het is een familielid van de lelie- en uiachtige planten. Kennis van de buitengewoon helende werking van de verse *Aloe vera* plant is naar onze tijd overgebracht via folkloristische verhalen over oude geneeskundige praktijken. Wetenschappers zijn echter niet in staat geweest de helende werking van de plant te verklaren of te evenaren tot in 1964 Dr. Coats zich geheel wijdde aan het bestuderen van de geheimen van de chemische samenstelling van de plant. Hij deed wat nog niemand ooit gelukt was: het verwijderen en op natuurlijke basis stabiliseren van de gel terwijl de natuurlijke heilzame kracht geconserveerd blijft.

Aloe vera: effect op huid en veren van de vogel

Aloe vera bevat meer dan 75 actieve bestanddelen, allen met een heel uiteenlopende werking. De aanwezigheid van lignine zorgt ervoor dat bij uitwendig gebruik veel andere actieve bestanddelen van de plant gemakkelijk in de huid dringen. op die manier kan *Aloe vera* zijn werking uitoefenen. Een belangrijke component is het bradykinase, een enzyme met ontstekingsremmend effect. Daarenboven bevat de plant op z'n minst 6 antiseptische bestanddelen die bacteriën, virussen en schimmels doden of remmen. Dit geeft de kans aan de huid om te herstellen, geholpen door de verschillende bestanddelen die de groei en ontwikkeling van nieuwe gezonde huidcellen stimuleren. *Aloe vera* werkt jeukwerend zodat de huid zich ongestoord kan herstellen. Gezonde, gehydrateerde huid laat

de vogel toe om z'n verenkleed mooi op te poetsen en voorkomt tevens het schraal en droog worden van de vogelpoten.

Uitwendig gebruik van *Aloe vera*

In de natuur wassen vogels zich in een ondiepe waterplas, tussen natte bladeren of rechtstreeks in de regen. Dit wasritueel is essentieel voor het gezond blijven van huid en veren van de vogel. Na de wasbeurt poetsen de vogels hun veren en strijken ze hun verenkleed glad met hun snavel of soms door te krabben met hun poten.

Vogels in kooien en voliëres zijn dikwijls onderworpen aan een droge, warme lucht. Zij hebben vaak niet de kans om zich te wassen teneinde hun verenkleed vrij te houden van vuil en parasieten. Dit resulteert meestal in een verenkleed in slechte conditie met opstapeling van een wit poederig verenstof en schilfertjes, waardoor de huid droog en jeukerig wordt en de kans op vederbeschadiging en vederpikken toeneemt.

De **Jungle Shower** van Oropharma reinigt op een doeltreffende wijze de veren, verwijdert vederstof, vuil en parasieten en geeft het verenkleed haar natuurlijke glans terug. De aanwezigheid van *Aloe vera* hydrateert de huid en draagt bij tot het behoud en herstel van een gezonde huid. De ontstekingsremmende en ontsmettende activiteit vermindert de kans op vederpikken.

Jungle Shower kan dagelijks op de vogels verneveld worden en vormt een praktisch alternatief voor het vogelbad. Een eenvoudige manier om uw vogels een gezond, glanzend en glad verenkleed te bezorgen!

